

Berente község

Településszerkezeti Terv

.../2011. (...) sz. határozat

Berente község Önkormányzatának Képviselőtestülete a teljes igazgatási területre vonatkozó Településszerkezeti Tervére vonatkozó előterjesztést megtárgyalta, és az alábbi határozatot hozza:

A Képviselőtestület

- Berente község Településszerkezeti Tervét a Régió Városépítészeti és Műemléki Tervező Kft. által készített TSZT rajzszerű Településszerkezeti Terv (1. sz. melléklet) szerint,
- a Településszerkezeti Terv szöveges munkarészét, a Településszerkezeti Terv Leírását a 2. sz. melléklet szerint állapítja meg.

A településfejlesztési, településrendezési tevékenységek előkészítése, valamint a szabályozási terv készítése során a Településszerkezeti Tervben és az elválaszthatatlan részét képező Településrendezési Terv Leírásában foglaltakat együttesen kell alkalmazni.

Felelős: Polgármester, Jegyző
Határidő: folyamatos.

1. sz. melléklet a .../2011. (...) sz határozathoz

Berente község
Településszerkezeti Terve
(rajzszerű: TSZT)

2. sz. melléklet a .../2011. (...) sz. határozathoz

Berente község Településszerkezeti Terv leírása

A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV LEÍRÁSA

A településszerkezeti terv feladata

A Településszerkezeti Terv feladata, hogy meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait. Ennek megfelelően meghatározandó az egyes területrészek terület-felhasználásának módja, a település és térség működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra hálózat elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítása és elrendezése, az országos és a térségi érdekek, a szomszédos, vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak figyelembevételével és a rendezési terveivel összhangban. Mindezt a környezet állapotának javítása, vagy legalább szinten tartása mellett kell elérni.

A településszerkezeti terv hatálya

A Településszerkezeti Terv Berente község teljes közigazgatási területére terjed ki.

A településszerkezeti terv módosítása

Az elfogadott Településszerkezeti Terv elemeinek megváltoztatásához a Településszerkezeti Tervet, valamint a Településszerkezeti Terv Leírását is módosítani kell.

A Településszerkezeti Terv módosítása esetén a tervmódosítás a módosítással érintett terület-felhasználási egységet magába foglaló legalább egy tömbre vonatkozzon, de lehetőség szerint az adott terület környezetében lévő szomszédos tömbök együttesére is terjedjen ki.

Amennyiben a Településszerkezeti Terv módosítása vonalas jellegű létesítményeket, főforgalmi, forgalmi és gyűjtőutakat, illetve jelentős infrastruktúra hálózatot érint, úgy a módosítás során az érintett szakasz teljes egészének környezetét figyelembe kell venni.

A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI

A településrendezés legfontosabb feladatai:

- A térségi közlekedési hálózat nyomvonalának biztosítása, települési kapcsolatainak kiépítése;
- A közlekedési kapcsolatok javítása, új kapcsolatok kiépítése a szomszédos településekkel;
- Ipari-gazdasági területek rendezése, további hasznosítható területek kijelölése, a területhasználatok racionalizálása;
- A község településképi adottságaihoz és a természeti környezethez illeszkedő beépítés kialakítása, új beépítésre alkalmas területek kijelölése;
- Településközpont kialakítása, új közösségi létesítmények területének kijelölése;
- A védendő építészeti értékek feltárása, az egységes településképi meghatározása, javítása;
- A közterületi zöldfelületek, zóldsávok, burkolt területek rendezése, új közterek létrehozása;
- Vízfelület kialakítása a mikroklima javítása, szabadidős funkciók elhelyezése céljából;
- Környezetvédelmi beruházások, terhelt területek rekultiválása;
- Természeti értékek feltárása, védelme.

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI FELADATOK

A településszerkezet és a területfelhasználás rendszere

Berente község közigazgatási területe építési szempontból beépítésre szánt (beépített, vagy a terv távlatában beépítendő) és beépítésre nem szánt területekre tagolódik. A terület és a környezet adottságai alapján a beépítésre szánt területek a meghatározóak az igazgatási területen.

A beépítésre szánt területfelhasználási egységeket a tervezett szerkezeti elemek figyelembevételével, a területi adottságok alapján építési övezetekre kell felosztani a szabályozási terv készítése során. Az egyes építési övezetek előírásait a Helyi Építési Szabályzatban kell meghatározni.

A beépítésre nem szánt területek jellemzően, de nem kizárólag a külterületek.

A tervlapokon feltüntetett védőterületeknek, védőtávolságoknak és védősávoknak, valamint a szomszédos területfelhasználási egységeknek az érintett területfelhasználásra gyakorolt hatásait az építési övezetek kialakításánál figyelembe kell venni.

A kialakult településszerkezet és területfelhasználás

Berente hosszú ideig hagyományos bányásztelepülés volt, de nem kolóniaépítéssel és betelepítéssel keletkezett, hanem több évszázada fennálló faluból alakult át bányász- és munkásközösséggé az 1900-as évek elejétől. A BorsodChem (korábban Borsodi Vegyi Kombinát) megépülése után itt építette fel készenléti lakótelepét, és a dolgozók ellátására építettek boltokat, postát, orvosi rendelőt, óvodát, iskolát, melyek a kialakult településszerkezethez többé-kevésbé illeszkednek.

A település beépítésre szánt területei az alábbi szerkezeti egységekbe sorolhatók:

- 1. Hagományos (történelmileg kialakult) településrész – völgyfalu**
A Sajó völgyre merőleges szűk völgyben fekvő hagyományos településrész, hagyományos falusias beépítéssel, keskeny, kisméretű telkekkel, a domboldalon pincesorokkal.
- 2. Ipari zóna**
A BorsodChem és az erőmű területe. A község és a Sajó közé ékelődött ipari zóna a település teljes hosszában nyúlik el a 26. sz. főút és a vasút mentén.
- 3. Köztes „épített” településrész**
A két szerkezeti egység közé beépült, beépített kedvezőtlenebb adottságú lakó- és intézményterületek. Szerkezete egymásra merőleges utcákból álló falusias lakóterületek, illetve többszintes, többlakásos épületekből álló lakóterületek, valamint telekigényes intézményterületek. Az iparterületek növekedése ennek a területrésznek a folyamatos csökkenéséhez vezetett.

A beépítésre nem szánt területek:

- 1. Hegylábi erdőterületek**
A lakóterülettől délre, a domb északi oldalán elhelyezkedő erdőterületek.
- 2. Kertés mezőgazdasági területek**
A lakóterülettől nyugatra, a völgyben elhelyezkedő kiskertés mezőgazdasági területek pincesorokkal.
- 3. Egyes használatú terület**
A közigazgatási terület délkeleti részében található mozaikosan használt szántó, kertés, gyepes, ligetes területek. Ebbe a területbe ékelődött be a BorsodChem veszélyes ipari-hulladék lerakója.
- 4. Sajó és környezete**
A folyó által meghatározott természetközeli gyepes, ligetes területek által alkotott ökológiai folyosó. Területe illegális hulladéklerakásokkal terhelt.
- 5. Sajón túli mezőgazdasági területek**
- 6. Zagyarázók által érintett északi területek**

A településszerkezet és területfelhasználás fejlesztése

A településszerkezet tervezett változtatásai:

1. A térségi M26-os főút kapcsolatai a beépített területekkel;
2. A település zsákfalu jellegének megszüntetése;
Új közlekedési nyomvonalak kijelölésével a terv javaslatot tesz a település többirányú megközelítésére (Kazincbarcika, Sajószentpéter felé)

A területfelhasználás fejlesztése:

1. Lakóterületek bővítése
A lakóterületek fejlesztési területei a hagyományos jellegű településrészhez kapcsolódnak. Az új lakóterületek kijelölésének szempontjai:
 - megfelelő környezeti feltételek (távolság az ipari területektől),
 - egyszerű megközelíthetőség,
 - vonzó táji környezet,
 - közművesíthetőség,
 - zöldterületbe ágyazott beépíthetőség.
2. Intézményi területek kijelölése
 - új, hangsúlyos településközpont kialakítása,
 - a települési igényeknek megfelelő intézményterületek (pl.: idősek otthona) kijelölése.
3. Gazdasági területek (iparterületek) kijelölése, bővítése
A településtől távol lévő kihasználatlan területek gazdasági területekké minősítése
4. Zöldterületek fejlesztése
Esztétikus és funkcionálisan is megfelelő rehabilitációs és szabadidős szerepet is betöltő zöldterületek kialakítása.
5. Vízfelület, záportározó kialakítása
A község nyugati végében egy tó és rendezett környezetének kialakítása.
6. Védelmi célú erdőtelepítések:
 - a lakóterület és az iparterületek elhatárolására,
 - a Sajó melletti védőövezetben (környezetvédelmi pufferterület bővítése, ökológiai folyosó-szerep erősítése),
 - az ipari hulladéklerakó környezetében.
7. Rekultiválandó területek kijelölése, utóhasznosítási célok meghatározása.
Főként a község határában található zagytározók, hulladéklerakók felszámolása és rekultiválása a cél. Elsődleges utóhasznosítási célként az erdősítés javasolt.

Beépítésre szánt területek területhasználati rendszere

Lakóterületek – jele: L

- **Kisvárosias lakóterület – jele: Lk** – szabadonálló beépítésű többlakásos lakóházak terület-felhasználási egysége. A kisvárosias beépítésű területeken 2-4 emeletes épületek találhatóak. A meglévő beépítések tovább nem bővíthetők, új kisvárosi beépítés nem kerül kijelölésre.

A kisvárosias jellegű beépítés területei:

- 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, hrsz: 3 db 4 emeletes, lapos tetős és 1 db 2 emeletes épület és a területen meglévő garázssor.
 - 128, 129, 130, 131, 132, 133, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142 hrsz: 6 db 2 emeletes épület és a területen meglévő garázssor.
 - 164, 165, hrsz: Kultúrház és Gondnokság épülete.
- **Falusias lakóterület – jele: Lf** – kertes jellegű – jelentősebb (a terület adottságaitól függő) kertterületekkel rendelkező, és gazdasági jelleggel is használt - családi házas lakóterületek terület-felhasználási egysége.

Új beépítésre szánt területek:

- a község nyugati végében a József Attila utca meghosszabbításában.

Gazdasági területek – jele: G

- **Ipari terület – jele: Gip** – meglévő és tervezett ipari jellegű, környezetterheléssel járó gazdasági tevékenységek területfelhasználási egysége. Az összefüggő terület egyes területrészei megfelelő kialakítással ipari parkként működtethetők.

A nagy kiterjedésű iparterületet az Esze T., Csabai, Gárdonyi, Posta, Toldi utca határolja el a lakóterülettől. A lakóterület felé (nyugati irány) további bővítési lehetőségre nincs mód, hiszen az iparterületek már lakóépületekkel határosak. Ezen konfliktushelyzet oldása érdekében a közvetlenül szomszédos lakóterületi ingatlanok (7, 8, 9, 10, 60, 61, 62, 63, 64, 103, 104, 105, 108, 109, 110, 111 hrsz) ipari gazdasági besorolást kapnak, mert a BC-nek saját területen belül kell megoldania beültetési kötelezettséggel a lakóterületek elválasztását és védelmét az iparterülettől.

- **Kereskedelmi-szolgáltató terület – jele: Gksz** – meglévő és javasolt kereskedelmi-szolgáltató területek, melyek nem jelentős zavaró hatású gazdasági tevékenységi célú épületek elhelyezésére szolgálnak.

Különleges területek – jele: K

- **Temető területe – jele: K/te**
A községben a temető hosszú távon elegendő területtel rendelkezik, bővítése nem tervezett. Kisebb telekalakítással a temető területébe kell integrálni a ravatalozó épületet.
- **Sportterület – jele: K/sp**
A 145 hrsz-en, a temető szomszédságában került kijelölésre a sportterület.
- **Szabadidőpark – jele: K/szp**
A település K-i részén a horgászto környezetében került kijelölésre a szabadidőpark.
- **Intézmény – idősok otthona – jele: K/i**
A 321 hrsz-en található az idősok otthona területe.
- **Garázssorok területe – jele: K/ga**
A Gagarin utcában az iparterület felőli oldalon található meglévő garázsok területe.
- **Pincés terület – jele: K/pi**
A Bem J. utca melletti, valamint a belterülettől DK-re található meglévő pincesorok területei, új pinceterület nem került kijelölésre.
- **Veszélyeshulladék-lerakó területe – jele: K/hu**
Az ipari hulladék lerakó területe. Környezetének védőfásítása, műszaki védelmének utólagos kiépítése szükséges.

Beépítésre nem szánt területek területhasználati rendszere

Közlekedési és közműterületek – jele: KÖ

- **Közüti közlekedési terület – jele: Köu** - a település teljes igazgatási területén lévő (belterületi és külterületi) főutak, mellékutak, kerékpárutak, gyalogutak és burkolt terek területe a szükséges védőterületükkel.
 - **A terv távlatában tervezett utak:**
 - Országos főút
 - 26. sz. főút Miskolc – Bánréve - országhatár meglévő szakasza
 - 26. sz. főút Sajószentpétert elkerülő szakaszának visszakötése - tervezett
 - Országos mellékút
 - Berente meglévő bekötő útja a 26. sz. főúttól
 - Helyi gyűjtőút

- Bajcsy-Zsilinszky utca (Berente-Kazincbarcika összekötő út – tervezett)
- József Attila utca
- Berente - Sajószentpéter összekötő út - tervezett
- **Nagytávban tervezett utak:**
 - Gyorsforgalmi út
 - M26 - nagytávban létesülő tervezett nyomvonal biztosítása - tervezett
 - Országos főút
 - 26. sz. főút új nyomvonala a vasúton túli területen - tervezett

Hosszútávú közlekedésfejlesztési javaslatok

- A térségben tervezett jelentős közlekedéshálózati fejlesztések (M26, 26-os elkerülő út, 26-os út nyomvonal-módosítás) végleges nyomvonalainak és területének kijelölésének időpontjáig a tervezett nyomvonalváltozatok területét közlekedési célra kell fenntartani.
- A település külső kapcsolatainak javítására, valamint biztonsági okok miatt a környező településekkel közúti kapcsolat építendő ki.

Belterületi hálózatfejlesztés

- A település belső útjainak továbbfejlesztése: az új beépítésű területeken
- A kialakult szűk szabályozási szélességek miatt korlátozott sebességű forgalomszabályozást kell alkalmazni (30 km/ó)
- **Kötöttpályás közlekedési terület - vasút területe – jele: Kök**
 - 92 sz. Miskolc – Bánréve - Ózd országos mellékvonal meglévő nyomvonala
 - **nagytávban:** 92. sz. mellékvonal módosított nyomvonala
 - BorsodChem iparvágány
 - Hőerőmű iparvágány

Erdőterületek – jele: E

- **Gazdasági rendeltetésű erdő – jele: Eg**

„Gazdasági rendeltetésű erdőnek minősül az az erdő, amelyben a gazdálkodás elsődleges célja az erdei termékek előállítása és hasznosítása.” (1996. évi LIV. tv. Az erdőről és az erdő védelméről, 18.§)
- **Védelmi rendeltetésű erdő – jele: Ev**

„A természet- és környezetvédelmi, valamint egyéb védelmi szempontok megvalósítása érdekében védelmi rendeltetésű az a védett, illetve védő erdő, amely különleges kezelést igényel, és ezért abban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozására lehet szükség.” (1996. évi LIV. tv. Az erdőről és az erdő védelméről, 17.§)

A település területén jelenleg a hegylábi területeken, illetve a Sajó mellett található jelentősebb kiterjedésű erdők. Ezek részben gazdasági hasznosításúak, részben védelmi rendeltetéssel bírnak.

Új erdők telepítése elsősorban védelmi céllal tervezett:

1. Sajó mentén, első ütemben legalább a BorsodChem területének határán a folyó védelme érdekében.
2. A hulladéklerakó környezetében talajvédelmi, vízvédelmi és tájképvédelmi célból.
3. Hosszútávon a rekultivált zagyártározók területén a terület utóhasznosításaként.
4. Beültetési kötelezettséggel erdősítendő a lakóterületek és az ipari területek között településvédelmi célból a 9, 10, 60, 61, 64, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111 hrsz-ú telkek, valamint a 416, 621, 0196, 0197, 0198 hrsz-ú telkek részterülete.

Az ingatlanra a meghatározott közérdekű célok megvalósítása érdekében a települési önkormányzat, az állami vízügyi szerv, valamint a felsorolt közérdekű célok megvalósításáért felelős más állami szerv javára az illetékes szakhatóság határozatával használati jog állapítható meg.

A közérdekből elrendelt erdőtelepítés, fásítás pénzügyi fedezetének biztosítására az azt kezdeményező szerv köteles gondoskodni. A közérdekű erdőtelepítést, valamint fásítást az állam a külön jogszabályban meghatározott módon és feltételekkel támogatja.

Mezőgazdasági területek – jele: M

- **Korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület – jele: Mkf**
Korlátozott funkciójú mezőgazdasági területek a termőhelyi adottságok és a tájgazdálkodás szempontjait figyelembe véve gazdaságosan művelhető, intenzív termelési célú mezőgazdasági területek térsége. Ezen belül külön kezelendők a különböző művelési ágú területek:
 - **Szántó művelési ágú terület – jele: Mkf/sz**
A szántóterületek csökkentését javasolja a terv a kedvezőtlen adottságú, illetve a potenciálisan szennyezésekkel terhelt területeken.
 - **Gyep művelési ágú terület – jele: Mkf/gy**
Berente gyepterületei az alábbi csoportokba sorolhatók:
 - Sajó menti gyepes-ligetes területek – a folyó védelme érdekében területük erdősítése javasolt. A folyó mentén mindkét oldalon környezeti terhelés kockázatával járó létesítmények (ipari területek, zagytározók) üzemelnek. Az esetleges talaj és vízszennyezések, légszennyezés, illetve havariás esetek előfordulása esetén is teljesebb körű védelmet nyújthatnak az erdőterületek, mint a gyepek.
 - Hegylábi legelők – az összefüggő gyepes-ligetes területek jelenléte tájgazdálkodási és tájképi szempontból is kedvező. Ugyanakkor területébe ékelődik be az ipari hulladéklerakó. Ezért a gyepek egy részének erdősítése javasolt a hulladéklerakó takarása és a talaj védelme érdekében egyaránt. A fennmaradó gyepek fenntartásáról gondoskodni kell.
 - Kisebb, mezőgazdasági területek közé ékelődő gyepterületek. Jelenlegi művelési ágban való megtartásuk javasolt a táj mozaikosságának fenntartása, az élőhely fragmentumok megtartása érdekében.
- **Korlátozott funkciójú kertés mezőgazdasági terület – jele: Mkf/k**
Korlátozott funkciójú kertés mezőgazdasági területek közé földhivatali nyilvántartás szerinti volt zártkerti területek tartoznak. Tájhasználat, az elhelyezhető épületek, létesítmények körét tekintve a szabályozás során különbséget indokolt tenni az eltérő jellegű, és elhelyezkedésű kertés területek között.

Vízgazdálkodási területek – jele: V

- **Állandó vízfelület – jele: V/áv**
A település területén állandó vízfelületként a Sajó folyó és a létesítendő záportározó-tó került besorolásra. A Sajó folyó területen áthaladó szakasza fokozott terhelési kockázatnak van kitéve. A víz védelme érdekében a hullámtér fásítása javasolt. A folyók és hullámtérük a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. értelmében természeti területnek minősül. A terület erdősítése során ezért csak természetközeli jellegű, mozaikos erdősítés telepíthető. A folyó medrének szabályozása, a holtágak felszámolása nem engedélyezhető.
A záportározó-tó kialakítása során a vízmeder tájba-illesztését meg kell oldani. A partvonal íves kialakítását, a tó környezetének rendezését és a meglévő természeti értékek védelmét biztosítani kell.
- **Időszakos vízfelület – jele: V/iv**
Időszakos vízfolyások a jelentősebb csapadékvíz-elvezető árkok, gyűjtőárkok, illetve csatornák.
- **Árvízvédelmi töltés – jele: V/t**
A Sajó bal oldali hullámtérét szegélyezi árvízvédelmi töltés. A folyó jobb oldalán a domborzati adottságok természetes módon határolják az árteret.
- **Mocsár – jele: V/mo**
Kisebb természetközeli jellegű mocsaras, mély fekvésű terület maradt fenn a Sajó mentett árterén.

AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME

Az építészeti és régészeti örökség védelme

Az országos műemlékvédelem elemei:

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal nyilvántartása szerint regisztrált műemlék

törzsszám	megnevezés	cím	hrsz	leírás
915	Református fa-harangláb	Bem József u.	193	1780 körül épült, négyzetes alaprajzú, amely később átépült. Alsó része deszkaburkolatú, keskenyebb harangszintjének gerendaváza burkolatlan. Eredetileg zsindegyel fedett gúlasisakja és földszint fölötti szoknyája ma bádofedésű.

Helyi értékvédelem:

A helyi értékek meghatározása, az értékek megvédése értékvizsgálat alapján, helyi önkormányzati rendelettel történhet. A meglévő és ismert értékek köre bővítendő az értékesnek ítélt épületekre, védendő utcaszakaszokra, utcaképekre, egyéb objektumokra.

Az értékek megőrzésével kapcsolatos alapvető szabályokat – tömegkép, homlokzat, alaprajz, belső alakítás, jellegzetes szerkezetek védelme, ipar- és képzőművészeti emlékek védelme – a Helyi Építési Szabályzat rögzíti.

Helyi védelemre javasolt épület:

- Petőfi utcai XVII. századi klasszicista stílusban épült Szepessy kastély (jelenleg egy része idősek klubjaként funkcionál).

Helyi védelemre javasolt részletek:

- A hagyományos falusias tornácos lakóépületek tornácai
- A gazdasági épületek közül a jó állapotban lévő melléképítmények

A régészeti örökség védelme

A Településszerkezeti Tervben rögzített nyilvántartott és védett régészeti lelőhelyek védelmét a szabályozási tervekben és az építési hatóság munkában érvényesíteni kell.

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal nyilvántartása szerint régészeti lelőhelyek:

- Nitrogénmű területe: őskori lelet – 052, 053, 054 hrsz ingatlanokat részben érinti
- Hőerőmű területe: újkori temető meglétére utaló lelet – 570 hrsz ingatlant részben érinti

Az új beépítésű területeken régészeti bejárást kell tartani a terület igénybevétele előtt.

A ZÖLDFELÜLTRENDEZÉS ALAPELVEI

A település **zöldfelületi** rendszere a biológiai aktív zöldfelületek összessége. Beletartoznak a termelési célú mezőgazdasági területek, illetve a kizárólag csak kondicionáló jellegű, vagy esztétikai értékeket hordozó pihenő és rekreációs közparkok, a védelmi célú telepítések, az utcafásítások, a magánkertek és az intézmények vagy pl. az ökológiai jellegű patak menti galéria növényzet egyaránt.

A településrendezési tervekben önálló területfelhasználási egységként meghatározott **zöldterületek** az OTÉK megfogalmazása szerint „az állandóan növényzettel fedett közterületek (közpark, közkert)”. Így meg kell jelezni, hogy a települések **zöldfelületi rendszerének** a **zöldterületek** csak kis részét képezik, hiszen az egyéb, pl. közlekedési vízgazdálkodási, lakó, vagy akár ipari stb. területfelhasználási kategóriába sorolt területeken található növényzet mind az összefüggő, teljes zöldfelület részét képezik.

A célok elérését szolgáló zöldfelület-fejlesztési alapelvek, követelmények:

- a zöldfelületek komplex – esztétikai, funkcionális, ökológiai – szempontú fejlesztése,
- a közterületi zöldfelületek, zöldterületek csökkenésének, más célra történő felhasználásának megakadályozása,
- a zöldfelületek esztétikai, településképi szempontú fejlesztése,
- a jelentősebb környezetterheléssel érintett területek – utak, gazdasági területek – mentén védelmi célú zóldsávok kialakítása,
- összefüggő zöldfelületi rendszer kialakítása, a környező külterületi ökológiai hálózati elemekkel való kapcsolat fennmaradásának, ill. kialakulásának biztosítása,
- a településen keresztülhaladó patakok, vízfolyások folyamatos ökológiai folyosó szerepének erősítése, környezetük rendezése.

A zöldfelületi rendszer hatékonyságát az alábbi rendezési feladatok végrehajtása biztosítja:

- A meglévő közterületi zöldfelületek funkcionális, kondicionáló és esztétikai értékének megtartásáról és fejlesztéséről kertépítészeti rekonstrukciós terv alapján kell gondoskodni. A meglévő és az újonnan kijelölt zöldterületeket megfelelő funkciókkal kell felruházni (pihenőkert, díszkert, játszókert, stb.)
- A meglévő zóldsávok rekonstrukciójával a községi zöldháló vonalas kapcsolati rendszerét erősíteni kell. A zöldfelületi rendszer ökológiai folyosóként is működő elemeinek köre ezzel gyarapítható, a településrészek ökológiai potenciálja növelhető.

A KÜLTERÜLETI TERÜLETHASZNÁLAT ALAPELVEI

Berente térbeli rendjének, területfelhasználási egységeinek, övezeteinek meghatározásakor a *tájrendezés, tájvédelem szempontjai*:

- A tájkarakter, tájpotenciál megőrzése, a területhasználati módok megóvásával, a mezőgazdaság szerkezetének mozaikosságának fenntartásával.
- A Sajó mentén, illetve a település szegélyeken illegális hulladéklerakásra használt területeket mielőbb rendezni szükséges.
- A táji adottságoknak megfelelően kialakult hagyományos tájhasználatok újraélesztése, fenntartása.
- A természetvédelmi oltalom alatt álló területek, és a természeti területek védelmén túl fontos a nemzeti ökológiai hálózat folytonosságának biztosítása. Ez a Sajó-völgy élőhelyeinek megőrzésével, a természetközeli élőhelyek (erdő, extenzív gyepek, mocsár) közötti kapcsolat biztosításával, fasorok, erdősávok telepítésével, művelési ág váltások végrehajtásával érhető el.
- A roncsolt felületek táj-rehabilitációja, a használaton kívüli épületek, építmények felszámolása, illetve hasznosítása a tájkép és a tájkarakter megőrzése szempontjából szükséges feladat.

A TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELME

A természeti értékek védelme, táj- és tájképvédelem

Berente a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség illetékességi területéhez tartozik.

A természeti értékek védelme érdekében a településszerkezeti terv kidolgozása során:

- A természeti értékek védelméről, megóvásáról gondoskodni kell.
- A településen áthaladó ökológiai folyosók, vízfolyások környezetében – ahol erre még lehetőség van – biztosítani kell az ökológiai hálózat folytonosságát.
- A természetvédelmi oltalom alatt álló területek, illetve a természetközeli állapotú (nem védett) területek tervezése, fejlesztése csak a Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal való egyeztetés mellett lehetséges.

A természeti értékek és területek csak olyan mértékben vehetők igénybe, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek, és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fennmaradjon, és fenntartható legyen.

Helyi jelentőségű védett természeti területek

Jelenleg helyi jelentőségű védelem alatt álló területe, illetve értéke nincs a településnek.

Természeti területek

Természeti terület a hegylábi erdő- és gyepterületek, valamint a kertés területek. Az extenzíven kezelt, illetve sok esetben elhanyagolt, változatos növényállományú kertés területek, mint élőhelyek is szerepet töltenek be. A Sajó és hullámterének erdősítése környezetvédelmi szempontból indokolt. Az erdősítést a természetvédelem érdekeinek és céljaink figyelembevételével kell végrehajtani.

A kataszterezett Természeti Területek kezelési előírásairól a BNPI gondoskodik. A természetközeli állapotú területeken - az ember által csekély mértékben befolyásolt élőhelyek, tájrészletek – a területhasználat módosítása, a termőföld művelési ágának megváltoztatása, építéssel összefüggő tevékenységek csak a természet védelméről szóló törvény előírásai szerint, valamint a BNPI hozzájárulásával végezhetők.

A természeti területek használata és fejlesztése során természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a táj jellegének, esztétikai-, természeti értékeinek, a tájra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.

Nemzeti Ökológiai Hálózat elemei

Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint a védett természeti területek, és védőövezetük ökológia folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak egységes elnevezését jelenti. Ezek a területek védett fajok élőhelyei, ökológiai funkcióval rendelkeznek. A település területén kijelölt ökológiai hálózati elemek a természeti területekkel átfedésben kerültek kijelölésre.

Natura 2000 hálózat területei

A Sajó és hullámtere különleges természet-megőrzési területként került besorolásra a Natura 2000 hálózatban. Az erdősítés megtervezése során ezért fokozott figyelmet kell fordítani a meglévő természeti értékek védelmére, a mozaikos állomány kialakítására és az őshonos növények alkalmazására.

Általános táj- és természetvédelmi alapelvek

A hagyományos terület- és tájhasználat fenntartása preferált, indokolt az ökológiai alapokon nyugvó extenzív növénytermesztési és állattenyésztési formák megtartása, meghonosítása. A községhatárban, de különösen a védelemre tervezett területtel közvetlenül határos területeken extenzív, környezetkímélő gazdálkodást (hagyományos legeltető állattartás) kell biztosítani.

A település területén található vízfolyások, állóvizek és időszakosan vízállásos területek megóvását biztosítani kell, mivel a vizes élőhelyek fontos ökológiai folyosók, összeköttetést teremtenek a különböző jellegű biotópok között. A vízmedrek szabályozása, burkolása, a kísérő növényzet károsítása természetvédelmi szempontból nem javasolt.

A terv készítésénél figyelembe vett, illetve a szabályozás során figyelembe veendő tájvédelmi alapelvek:

- A természeti értékek és területek csak olyan mértékben vehetők igénybe, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek, és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.
- A táj jellege, a természeti értékek, egyedi tájértékek megóvása érdekében:
 - gondoskodni kell az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések külterületi elhelyezése során azoknak a természeti értékek, a mesterséges környezet funkcionális és esztétikai összehangolásával történő tájba illesztéséről;
 - gondoskodni kell a használaton kívül helyezett épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések új funkciójának megállapításáról, illetve ennek hiányában megszüntetésükről, elbontásukról, az érintett területnek a táj jellegéhez igazodó rendezéséről;
 - a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőzésére;
 - művelési ág változtatás, más célú hasznosítás csak a táj jellegének, szerkezetének, a történelmileg kialakult természetkímélő használat által meghatározott adottságoknak és a természeti értékeknek a figyelembevételével lehetséges;
 - biztosítani kell a jellegzetes tájképi elemek fennmaradását.

KÖRNYEZETVÉDELEM

A környezetvédelem célja az ember és környezete harmonikus kapcsolatának, a fejlődés fenntarthatóságának biztosítása, az egészséges környezethez való alkotmányos jog érvényesítése.

A környezet védelmébe beleértendő:

- a környezet igénybevételének, terhelésének és szennyezésének csökkentése, károsodásának megelőzése, a károsodott környezet javítása, helyreállítása,
- a környezet minőségi javításával az emberi egészség védelme,
- a természeti erőforrásokkal való takarékos, a megújulásukat biztosító gazdálkodás, az erőforrások fenntartása,
- a társadalom környezetvédelmi követelményeivel való összehangolása

A környezetszennyező források körül a környezeti terhelés miatt meghatározott védőtávolságokat biztosítani kell/kellene. A védőtávolságon belüli védőterületen csak a hatóságok által engedélyezett területhasználat és tevékenység folytatható, a védőterületet a szükséges és lehetséges helyeken védő zöldfelületként kell kialakítani. Amennyiben erre nincs mód a szennyező üzem területén belül szükséges védőfásításokról gondoskodni.

Levegőtisztaság-védelem

A községben jelentős probléma forrása a nagy területen folyó ipari tevékenység, a kapcsolódó magas tehergépjármű forgalom, amely a légszennyezettséget növeli, valamint zaj- és rezgésterhelést is okoz.

A légszennyezés egy részét a jellemzően északnyugati- északkeleti irányú szél kifújja a területről; így a természetes átszellőzéssel valamelyest biztosított a településen a levegő „felhígulása”. A település és az iparterület között véderdősáv telepítése szükséges, mivel azonban a lakó- és a gazdasági területek között védőövezet kialakítására nincs mód, ezért a védőfásítást az iparterületen belül kell megvalósítani.

Felületi légszennyező forrásokat is meg lehet különböztetni, ezek a nagyobb összefüggő mezőgazdasági területek, melyekről tenyészidőszakról függően por, esetleg allergénnek kerülnek a levegőbe. A község területén az allergén növényzet irtásáról gondoskodni kell, illetve a talaj megfogására védőerdősávot kell telepíteni, melyek folyamatos karbantartásáról gondoskodni kell.

Szintén diffúz szennyező forrásként kell számba venni a zagytározók és hulladéklerakók szabad felületeit. Ezek használaton kívüli felületeinek fokozatos rekultivációját meg kell valósítani, takarással, illetve növényzet telepítésével gondoskodni kell a felhalmozott egészségkárosítás-kockázatával járó anyagok megkötéséről.

Talaj- és vízminőségvédelem

A talajvíz és a felszíni vizek ammónium, illetve nitrát szennyezésének lecsökkentése, illetve megszüntetése érdekében végrehajtandó feladatok az alábbiak:

- a szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése,
- a rácsatlakozások arányának teljessé tétele,
- a szennyvíztisztító telepek technológiai javítása (biológiai szintű tisztítás),
- legalább a hullámtéri területeken való integrált vagy extenzív gazdálkodási módok folytatása.

A Sajó közelében több helyen előfordul illegális homokbányászat, illetve az ezek nyomán kialakuló tájseb, mely illegális hulladéklerakóként működik. Ezeket fel kell számolni.

A talaj védelme érdekében ugyanazokat az intézkedéseket kell megtenni, amelyeket a felszín alatti vizek védelme érdekében már felsorolásra kerültek (védőfásítások, zagytározók szigetelése, szennyvízelvezetés stb.).

A termőföld védelméről szóló törvénnyel összhangban bármilyen építkezés, tereprendezés és vízrendezési munkálat esetén, illetve bármely olyan beruházás során, amely a termőföld romlását, pusztítását okozhatja a humuszos termőréteg megmentéséről gondoskodni kell. A humuszos termőréteget az építési munkák megkez-

désekor le kell termelni és külön depóniába kell elhelyezni. Az építési munkák befejezése után a depónia humuszos termőrétegét az építménnyel igénybe nem vett csatlakozó terület talajára kell teríteni.

A védelmi célú erdősítések

A gazdasági területek környezetének a lehető legnagyobb mértékű fásítás szükséges. Bár a növényzet környezetvédelmi és tájképvédelmi szerepe jelentős, hatása ciklikusan változik. Legjelentősebb tisztító hatásukat lombos állapotban fejtik ki a kifejlett, koros (kb. 8-15. évtől /fajtól függően/) fák. Ezzel szemben az üzemi környezetterhelések fokozott terhelő hatása a téli időszakban jelentkezik, amikor a növényzet lombtalan állapotban van. Véderdő telepítés esetén ezért javasolt elegyalkotó fajként jó tűrőképességű fenyőket (pl. Pinus nigra) is alkalmazni, bár ezek túlzott alkalmazása tájidegen jellegük miatt nem kívánatos, az iparterületeken belül megengedhető.

A Sajó mentén, és a hullámterében kialakítandó erdő esetében a talaj- és a vízvédelen túl a természetvédelmi és árvízvédelmi hatásokat is vizsgálni kell.

Az alkalmazásra javasolt fajok kiválasztásának szempontjai:

- Termőhelyi adottságoknak megfelelő honos fajok (ártéri jellegű növényzet),
- Jó környezeti tűrőképesség.

A hulladéklerakó környezetében talajvédelmi, vízvédelmi és tájképvédelmi célból szükséges az erdősítés elvégzése. Hosszútávon a rekultivált zagytározók területének utóhasznosításaként erdőtelepítést javasolt végezni. A lakó és iparterületek közti erdősítések megvalósítása településvédelem, egészségvédelem és tájképvédelem szempontjából is fontos.

Zaj és rezgés elleni védelem

Belterületen a közlekedésből származik a legjelentősebb zajterhelés. Bár a 26. számú főút forgalmának zajától a távolságból adódóan védett a lakóterület, az ipari területeket kiszolgáló forgalomból származó tehergépjárműforgalom zaj- és rezgésterhelése jelentős mértékű.

Az ipari termelésből származó zajterhelés az előírt határértéket nem haladja meg.

A külterületen a 26. sz. főközlekedési útról származó zajterhelés jelentős, de lakott területet nem veszélyeztet.

Hulladékgazdálkodás

Kommunális hulladék

A kommunális hulladék rendszeres gyűjtése és elszállítása szervezett módon üzemel. Hulladékudvarok létesítésével biztosítani kell a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségét. Az összegyűjtött hulladék elszállítását szakosodott vállalkozók bevonásával kell megszervezni az újrahasonosítás helyszíneire.

Kiemelten kell kezelni a Sajó menti és egyéb település-szegélyi területek kitisztítását. Megelőző intézkedésként az illegális hulladéklerakással leginkább érintett területeken hulladékkonténerek helyezendők ki.

Veszélyes hulladék

A településen jelenleg az üzemi termelésből származó veszélyes hulladék kezeléséről a termelő üzemek gondoskodnak. A kisebb mennyiségben lakossági forrásból származó veszélyes hulladék összegyűjtését időszakosan el kell végezni.

A gazdasági területek fejlesztése során a termelt veszélyes hulladékok kezeléséről, a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről a törvény és a szakhatósági előírások szerint kell gondoskodni.

Állattartás

Az állattartással kapcsolatos előírásokat a község Önkormányzata a 14/2001. (XI.7) rendeletében szabályozza.

KÖZMŰELLÁTÁS

A közműellátás fő szabályai:

- A közművek és hálózati elemei számára szükséges területen építményt, illetve a terület helyreállítását csak az illetékes szakhatóságok előírásai szerint lehet megvalósítani.
- A meglévő és tervezett közművezetékek nyomvonalának helyét (közterületen, vagy a vízbázisokra, vízmű kutakra és egyéb forrásokra, kutakra megállapított hidrogeológiai szolgalmi jog bejegyzésével) biztosítani kell.
- A hidrogeológiai védőidomot védeni kell.
- A települési szintű szennyvízelvezetésének közcsatornával történő teljes körű megoldását és a szennyvizek tisztítótelepen történő kezelését a fejlesztési területeken keletkező szennyvizek esetén is meg kell oldani.
- A településésztétikai és területgazdálkodási szempontok érvényesítése érdekében az utak szilárd burkolatának ki- és átépítéskor a beépített és beépítésre szánt területeken törekedni kell arra, hogy az új (120 kV-ig a nagy-, közép-, kisméretű, valamint közvilágítási) villamosenergia ellátási és távközlési hálózat kiépítése és a meglévő hálózat rekonstrukciója földkábeles elhelyezéssel valósuljon meg. Az új villamosenergia-ellátási és távközlési hálózatok kiépítését földkábeles elhelyezéssel kell megvalósítani.
- A telefonhálózat esetleges bővítését földkábellel kell megoldani csatlakozva a meglévő léges és alépítményes hálózathoz.
- A kábeltelevíziós hálózat kiépítését lehetőség szerint a telefonhálózattal egy ütemben kell megoldani szintén földkábellel, mindkét hálózat esetén tartalék védőcsövet kell elhelyezni. A hálózat folyamatos fejlesztése szükséges.
- A használaton kívüli kábelhálózatot el kell távolítani.
- A magánterületeken áthaladó közműveket át kell helyezni közterületre.
- Útrekonstrukció során a közművek átépítéséről, korszerűsítéséről gondoskodni kell.

A TERV VÉGREHAJTÁSÁT ELŐSEGÍTŐ INTÉZKEDÉSEK

Tervkészítési feladatok

A Településszerkezeti Terv jóváhagyása után gondoskodni kell az alábbi tervek elkészítéséről:

- a község teljes közigazgatási területére elkészítendő a szabályozási terv és helyi építési szabályzat;
- el kell készíteni a község környezetvédelmi koncepcióját és programját;
- a település zöldfelületi rendszerének kertépítészeti tervét el kell készíttetni.

Tervegyeztetési feladatok

A jóváhagyott országos, regionális, megyei és kistérségi tervek elhatározásait a község településrendezési eszközeiben tovább kell vezetni, az ezt követően készülő magasabb szintű tervekben a község érdekeit érvényesíteni kell.

Jogalkotási feladatok

A Településszerkezeti Terv megvalósítása érdekében a Képviselő-testületnek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie a terv megvalósítását, illetve a szükséges változtat átvezetését biztosítani kell.

A Településszerkezeti Terv megvalósítása érdekében az érintett területekre elővásárlási jogot kell alapítani, változtatási, telekalakításai, illetőleg építési tilalmat kell elrendelni.

A tervezett művi és természeti értékvédelem megvalósulására a védelmi eljárás lefolytatását kezdeményeznie kell a képviselőtestületnek.

Berente, 2011.

Juhász József sk.
polgármester

Fortuna János sk
jegyző